

سال دوم

جلسه ۱۹

سال تحصیلی ۹۰ - ۹۱

شنبه ۳۰ / ۷ / ۹۰

اقوال در بحث حروف

قول سوم

حرف و اسم
در معنا
با هم مختلف اند

قول دوم

حرف و اسم
معنای واحدی دارند

قول اول

بررسی حرف
دارای معنا نیستند

اشکال و جوابی از مرحوم آخوند

جواب :

«الفرق بینهما إنما هو فی اختصاص کل منهما بوضع»

پنج تقریر از جواب ایشان، شده است :

۵	۴	۳	۲	۱
تقریر مرحوم حائری	تقریر مرحوم روحانی	تقریر مرحوم مروّج	تقریر مرحوم اصفہانی	تقریر مرحوم نائینی

اشکال :

در این صورت، «اسم و حرف» هم معنی می شوند

=

پس می توان در جای یکدیگر استعمال کرد

=

بالضروره باطل است

تقریر
کلام
ایشان

۳

مراد مرحوم آخوند = «انگیزه و داعی واضع»

توجیه این احتمال:

اختلاف «اغراض» = موجب اختلاف «منشأ و مجعول» می شود

مثال : «قصد قربت» در متعلق اوامر، اخذ نمی شود (به جهت اشکال دور)
ولی می دانیم غرض شارع با «قصد قربت» حاصل می شود.

داعی زمانی می تواند «موضوع له» را مقید کند، که «دارنده داعی»، «مولویت» داشته باشد
در حالیکه واضع، مولویت ندارد

در اوامر عبادی :

«غرض مولا» مقید امر نیست

بلکه دلیل «غرض مولا را حاصل کن»، مقید است

در ما نحن فیه :

داعی و غرض اگرچه موجود است

ولی امری مبنی بر «تحصیل غرض واضع» نداریم

ما
می گوئیم
قیاس «وضع» با «اوامر عبادی»
= قیاس مع الفارق است

تقریر
مرحوم
مروج

ان قلت
+
قلت

ما
می‌گوییم

ان قلت :

واضع خداست = تأمین غرض او لازم است

قلنا :

«امر به تأمین غرض» در نهایت موضوع له را مقید و خاص می‌کند
(معنی + آیت) و این همان مطلبی است که آخوند آن را قبول ندارد

پس : این تقریر هم، نمی‌تواند مشکله مطلب مرحوم آخوند، را حل کند

فرق
اسم
و حرف

موضوع له در «اسم و حرف» یکی است = که همان «ذات معنی» است

موضوع له در حرف = ذات معنی در حال لحاظ آلی

موضوع له در اسم = ذات معنی در حال لحاظ استقلالی

پس : لحاظ داخل در موضوع له نیست
ولی : لازم غیر قابل انفکاک آن است

همانند : «الانسان نوع»

مراد از انسان = ذات ماهیت در حالی که در «ذهن» است

این تقریر بهترین توجیه است
اما : از ظاهر عبارت مرحوم آخوند به دور است

درست است که :

اینکه واضع در هنگام وضع، در چه حالی و چه حینی بوده است، موضوع له را مقید نمی کند

درست است که :

این مطلب، باعث اختلاف اسم و حرف نمی شود

ولی :

نتیجه این تقریر این است که :

اسم و حرف، به معنای واحد باشند + و در جای یکدیگر استعمال شوند

ما
می گوئیم